

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

13.09.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Economic.bg

✓ Работодателите са против повишаване на минималната заплата

Подобно действие ще е вредно за икономиката, твърди Васил Велев

Ние като работодатели сме категорично против ново увеличение на минималната работна заплата (МРЗ) през тази година. Няма нито едно основание за повишение в този момент, коментира Васил Велев, председател на Управителния съвет (УС) на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ). Пред "Стандарт" Велев поясни още, че в АИКБ са посрещнали с изненада идеята на кабинета, огласена от министъра на труда и социалната политика Хасан Адемов, за увеличаване на минималната заплата от 1 октомври от 310 на 330 лв.

Едно такова решение, ако евентуално бъде направен опит да прокарано, ще бъде вредно за икономиката на България, поради което ние не бихме го подкрепили в Тристранния съвет, добави Васил Велев.

"Мотивите за това са повече от ясни. На първо място - ръстът на brutния вътрешен продукт е символичен. На второ - в рамките на последните две години минималната работна заплата беше увеличена с 40 процента. На трето - известно е, че инфлацията за тази година е с отрицателен знак, т.е. имаме дефлация и следователно покупателната способност на минималната работна заплата не е намаляла, а напротив - тя се е увеличила. Следователно нямаме налице нито една икономическа причина размерът на минималната работна заплата да бъде увеличаван", защити Васил Велев тезата си за запазване на размера на МРЗ.

[Вестник Монитор](#)

✓ За и против скока на минималната заплата

В края на месеца ще стане ясно дали минималната работна заплата ще бъде увеличена от 1 октомври с 20 лв. и ще стане 330 лв. Социалният министър Хасан Адемов предупреди, че чудеса в социалната сфера не могат да се очакват, когато прогнозният ръст на икономиката за тази година е 0,6 до 1%. При обсъждането на актуализацията на бюджета съпартиецът му от ДПС Йордан Цонев дори предупреди, че има опасност от рецесия.

Ще направим всичко възможно да има увеличение на минималната работна заплата от 1 октомври, но това ще се реши от тристранния съвет в диалог с бизнеса и синдикатите, уточни министър Адемов.

Синдикатите настояват за увеличаване на работната заплата с 20 лв., докато бизнесът е категорично против.

В програмата си правителството на Пламен Орешарски обеща минималната работна заплата да стане 450 лв. в края на мандата. Това ще става с малки стъпки, за да не нарушим икономическите баланси, каза министър Хасан Адемов.

Васил Велев, председател на УС на Асоциацията на индустриалния капитал в България: Да зависи от бранша

Ние сме против вдигането на минималната работна заплата от 310 на 330 лв., което кабинетът предлага от 1 октомври.

Едно такова решение, ако евентуално бъде направен опит да бъде прокарано, ще бъде вредно за икономиката на България, поради което ние не бихме го подкрепили в Тристранния съвет. През последните две години минималната работна заплата се увеличи с 40%. В същото време имаме символичен ръст на БВП за годината. От началото на годината минималното възнаграждение скочи от 270 на 310 лв. - скок, който съвсем не е символичен. В същото време имаме дефлация и следователно покупателната способност на минималната заплата не е спаднала, а се е увеличила. Освен всичко останало това е заплата, която реално трябва да се изработва. В някои икономически дейности все по-трудно става наемането на нискоквалифициран персонал. Упреци към нас има и от Европейската комисия, че с покачването на минималните осигурителни прагове правим по-трудно намирането на нискоквалифициран персонал в някои икономически дейности. И отново скокът на минималната заплата в дейности като текстил, търговия и селско стопанство ще доведе до увеличаване на безработицата и до увеличаване на сивия сектор, тъй като възнагражденията няма да може да бъдат плащани в увеличения размер.

Трябва да се има предвид, че когато се увеличава минималната заплата, трябва да се увеличат и близките до нея заплати, защото не е нормално за различна работа да се плаща една и съща заплата. Това води до едно силно увеличаване на разходите в секторите, които споменах. В Ай Ти сектора, енергетиката и финансите например това не е проблем, но е проблем в провинцията и в някои региони, където по принцип заплащането е по-ниско.

Идеята да има диференцирана минимална работна заплата е предложение на Асоциацията на индустриалния капитал. Това е логично. Когато Симеон Дянков предлагаше да има диференцирани възнаграждения по региони, ние тогава отново повторихме, че е по-правилно да бъде по браншове, защото има механизъм за договаряне по браншове на минимални осигурителни прагове между работници, шефове и синдикати. Средните заплати в страната се разминават в отделните региони, ако трябва да сравним София с Видин, Силистра и Монтана.

Що се отнася до идеята на кабинета за увеличаване на максималния осигурителен доход от следващата година на 2400 лв., смятаме, че тя има малко повече логика. Въпреки че по-скоро сме настроени скептично, че едно такова увеличение може да доведе до това високите заплати да се трансформират под друга форма - като възнаграждения на юридически лица например, получаване на дивиденди и т.н., за да се спестят разходи. Така че не съм убеден, че ние като работодатели бихме подкрепили и това предложение, но със сигурност няма да сме толкова против него, както срещу нарастването на минималната работна заплата.

Пламен Димитров, президент на КНСБ: Вдигането на доходите няма алтернатива

Картината на доходите в страната не е розова. По наши данни 51% от българите живеят с общ доход на лице от домакинството до минималната работна заплата, това са 3 млн. и 700 хиляди човека. 1 милион и 600 хиляди от тях живеят с доход под прага на бедност. Една четвърт от работещите българи пък получават възнаграждения, които ги поставят в графата работещи – бедни. Можем да си представим какво ще стане от 1 януари догодина, когато отпаднат ограниченията за работа на българите в стара Европа. Логиката на нещата не предполага друго освен движение на всички заплати нагоре. Трябва да се вдигнат доходите, като се започне с минималната работна заплата, която винаги е била мерило за стандарта на живот. Тя подpira и буца всички доходи нагоре. Алтернативата е или увеличаване на доходите, или през януари и февруари догодина пазарът на труда в страната ще се окаже в много тежко състояние. И в момента липсват специалисти в здравеопазването например, медицински сестри, техници, помощен персонал и т.н. Увеличението на възнагражденията зависи от това как се разпределят и преразпределят доходите. В България първичното разпределение на доходите в предприятията в маса от случаите е тотално сбъркано. Заради това brutният продукт не се разпределя правилно между бизнеса и хората. В момента има движение на заплатите и ние всеки месец договаряме различни нива на възнагражденията в самото предприятие или фирма. Вдигането на доходите ще продължи и то е без алтернатива. Все пак ние имаме четири пъти по-ниски заплати от европейските и два пъти по-ниски цени в сравнение с Европа. Няма как българинът да се чувства комфортно в страната, когато му се дава възможност при същите усилия да изкара много повече в чужбина.

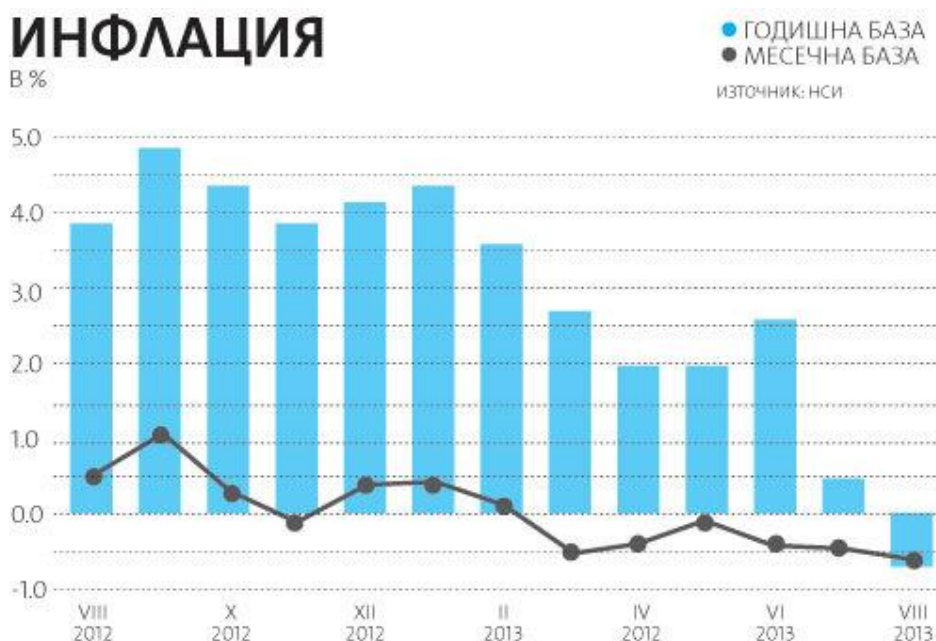
Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Шест месеца дефлация

Понижаването на административно регулираните цени на тока, парното и газта изведе инфлацията до -0.7% на годишна база през август

Цените на административно регулираните стоки като тока и природния газ докараха за пръв път дефлация на годишна база в България от ноември 2009 г. Данните по националната методология на НСИ за месец август показват намаление на общото ценово равнище с 0.7% при отчетено покачване от 0.5% през предходния месец юли. Рязката промяна се дължи на отчетената през август дефлация от цели 0.6% спрямо предходния месец, която идва основно от понижаване на цените при битовите разходи - 2.1%. При хармонизирания индекс на потребителските цени (който е еднакъв за всички европейски страни и съответно в него тежестта на храните и стоките от първа необходимост е по-ниска) годишната дефлация е 0.6%, а месечната - 0.2%.

На пръв поглед това може да е добра новина за потребителите и спестителите, които в такава ситуация могат да купят повече неща с парите си. Дефлацията обаче е лош индикатор за бизнеса и ако тенденцията се запази продължително,

отправя сигнал "тревога" към правителството. Икономическата теория показва, че дефлацията е не по-малко опасна от инфлацията и при липса на адекватни мерки за противодействие води до фалити и безработица.

Регулирано понижение

Дефлационният натиск върху цените на стоките и услугите в България се развива от март насам и за шест месеца показва как населението ограничава потреблението на основни стоки, тъй като това е една от основните причини за промяна на цените. Така например през август дрехите и обувките са поевтинели с 2.7% спрямо предходния месец, а храните са стрували с 0.8% по-малко на потребителя по данни на НСИ. Влияние за това имат и сезонните специфики на летния сезон, когато пазарът е зает от по-евтини зеленчуци и плодове и в този смисъл е обичайно инфлационният натиск в средата на годината да е по-слаб. Но фактът, че за пръв път от четири години насам в този период на годината се стига до дефлация, показва, че са налице и други обстоятелства, които влияят негативно.

Десислава Николова от Института за пазарна икономика е убедена, че дефлационният натиск на годишна база идва от цените на административно регулираните сектори, които влияят на общата картина на цените. Тя обръща внимание върху поевтиняването на природния газ през пролетта, което доведе до по-ниски сметки на парното и на топлата вода. Цените на електроенергията през август 2013 г. също са по-ниски спрямо тези от миналото лято. Данните на НСИ показват 11% спад при електроенергията, 9.6% - при топлоенергията, и 4.9% при газта за август спрямо същия месец на 2012 г.

Какво да се прави

Икономическата история показва, че когато компаниите започнат да свалят цените заради свито потребление, това изяжда печалбите им, кара ги да замразят инвестициите и ако кризата се проточи във времето, се стига до освобождаване на работници и фалити. В класическите случаи на попадане в дефлационната спирала правителствата започват да намаляват данъчната и осигурителната тежест за бизнеса, за да му помогнат да оцелее до момента, в който цените ще са толкова ниски, че потребителите отново ще започнат да купуват.

"По принцип преките данъци имат по-голям ефект върху стимулите за производство, коментира Десислава Николова от ИПИ, но в България бизнесът се нуждае по-спешно от намаляване на бюрокрацията, таксите, сроковете, разхода на време, корупцията", допълва тя. Според Николова има два сценария за икономиката на България в оставащите месеци до края на годината: оптимистичният е за растеж на икономиката от 0.5 - 0.7%, което е равносилно на стагнация, а песимистичният е годината да завърши с рецесия.

Иван Стойков, старши анализатор в "Моите пари", също не очаква нещо кардинално в икономиката на страната да се промени до края на годината. "Ако не се задълбочи дефлационният процес, то въобще инфлацията ще се движи около нулата", прогнозира специалистът. Той обръща внимание, че до голяма степен ерозията на цените може да се дължи и на външни влияния, тъй като България е малка, отворена икономика, а дефлационни процеси се наблюдават и в Европа. Освен това според него инфлацията е положително явление, но само когато зад нея стои по-високо потребление или по-голяма производителност на труда. "В случая това няма да е така и независимо дали ще сме в дефлация или в мъничка инфлация, и в двата случая ще имаме негативни тенденции."

В допълнение на неговото виждане е и обяснението на дефлационните процеси в глобален мащаб, което дава макроикономистът Лъчезар Богданов. По думите му случващото се е очаквано от гледна точка на оздравителните процеси, които текат при банките. Това, което правят те след кризата, води до свиване кредита и това се отразява негативно върху секторите, разраснали се най-много в годините на кредитния бум: имотите и финансовия сектор. Именно там активите се обезценяват най-силно. Според Богданов в дългосрочен план в световната икономика има голям инфлационен потенциал. В краткосрочен обаче в България остава опасението от завихряне на дефлационна спирала.

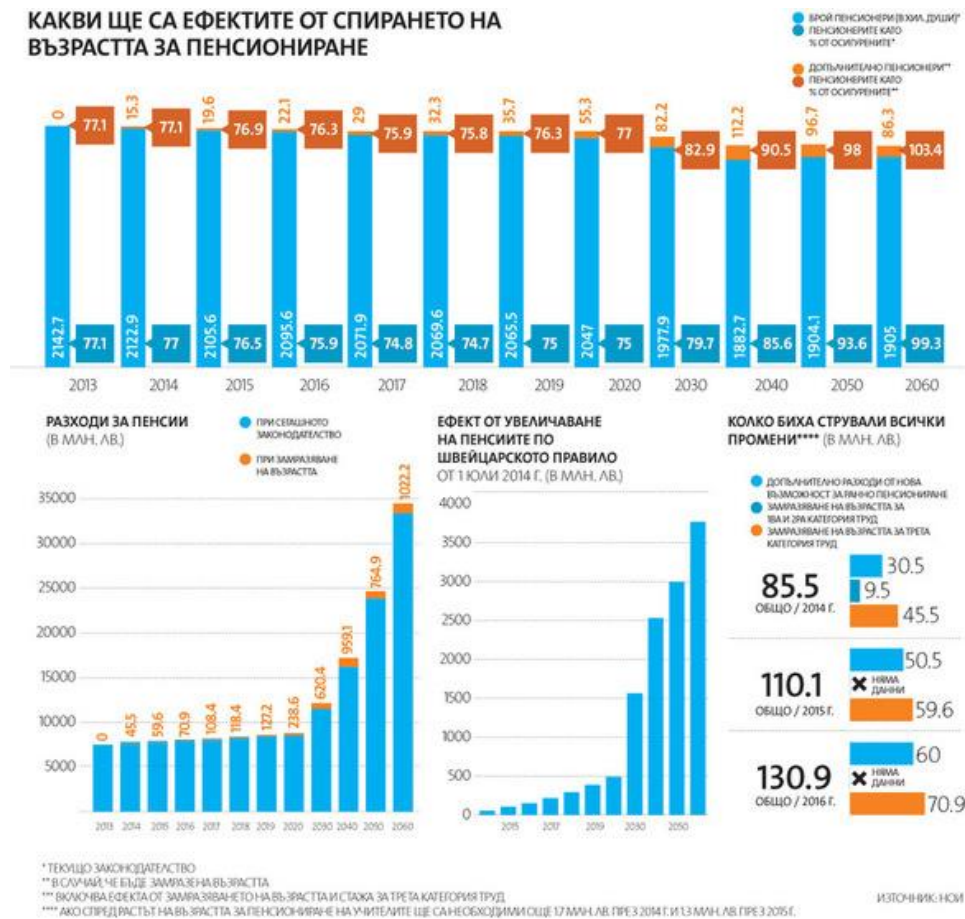
✓ Колко струват пенсионните идеи на правителството

Общият ефект може да надхвърли 87 млн. лв. само през следващата година

Ако парламентът одобри идеите на БСП за промени в пенсионната система, сред които най-едрата е временно "замразяване" на възрастта и стажа за пенсиониране, само през следващата година разходите на държавното обществено осигуряване ще се увеличат с 87.2 млн. лв. Връщането на швейцарското правило за осъвременяване на пенсиите пък (според нарастването на осигурителния доход и инфлацията) ще струва допълнителни малко под 54 млн. лв. Това става ясно от неофициални разчети на осигурителния институт, с които "Капитал Daily" разполага. И ако догодина допълнителните разходи, нужни само за замразяване на пенсионната възраст, се очаква да са 45.5 млн. лв., през 2060 г. те надминават милиард, показват актюерските разчети.

Пенсионните промени бяха анонсирани в началото на мандата на това управление, а след това и материализирани в конкретни проектоизменения на Кодекса за социално осигуряване (КСО). В края на юни група леви депутати, начело с лидера на БСП Сергей Станишев, ги внесе за разглеждане от парламента. Обсъждането на законопроекта все още не е започнало, но то вече срещна негативни коментари от страна на социални експерти и икономисти. Причината - при все по-влошаваща се демография и при сега съществуващия пенсионен модел, ако държавата не ограничи годините, в които хората черпят от системата, тя ще изпитва все по-големи финансови затруднения, и то при същите ниски нива на пенсиите. Последният актюерски разчет на НОИ показва, че за тази година се очаква дефицитът на ДОО да достигне 2 млрд. лв., а през 2060 г. - 8.8 млрд. лв.

КАКВИ ЩЕ СА ЕФЕКТИТЕ ОТ СПИРАНЕТО НА ВЪЗРАСТТА ЗА ПЕНСИОНИРАНЕ

Връщане на лентата

От началото на миналата година възрастта и стажът за пенсиониране започнаха да нарастват с по четири месеца всяка година до достигане на 63 години и 37 години стаж за жените и 65 години и 40 години стаж за мъжете. Една от идеите на управляващите сега е реформата поне временно (но все още не е обявено докога) да спре. Ако това се случи, жените ще се пенсионира на 60 години и 8 месеца, а мъжете - на 63 години и 8 месеца. Според разчетите през следващата година това би струвало на бюджета 45.5 млн. лв. Допълнително спирането на ръста на възрастта за първа и втора категория труд догодина ще изисква още малко под 10 млн. лв. (виж графиката).

Логично расте и броят на пенсионерите - с 15 хил. души догодина и с 86 хил. след още 46 години спрямо базовия вариант, при който се прилага сега действащото законодателство. Така през 2060 г. всеки осигурен би издържал повече от един пенсионер. При това разчетите показват, че средната продължителност на живота дотогава ще се удължи с десетина години както за мъжете, така и за жените.

Най-големият проблем с евентуалното влизане в сила на подобно решение обаче е, че трудно се намира политическа воля за връщането на реформата и съществува риск възрастта да остане на "замразеното" ниво за по-дълго от първоначално обявените планове.

Още една вратичка за ранно пенсиониране

Идеите на левицата са в пенсия да могат да излизат и хора, на които не им достигат до 24 месеца стаж и/или възраст, за да изпълнят изискванията за пенсиониране на трета категория труд (най-масовата). Ефектът от тази промяна през следващата година е оценен на общо 30.5 млн. лв. (виж графиката), а през 2015 г. вероятно 22 хил. души ще се възползват от възможността да се пенсионира по-рано, но с по-ниска пенсия, като това ще струва 50.5 млн. лв. В мотивите към проектозакона пък оценката на ефекта е занижена наполовина, като изчисленията на вносителите показват, че ако около 5000 души годишно се възползват от тази възможност, ще са необходими допълнително 16 млн. лв. догодина, за да изплаща пенсиите и на тази група хора. През 2015 г. пък нужните средства ще набъбнат до 32 млн. лв. (за тези, които са се пенсионирали предсрочно през 2014 и през 2015 г.).

Намалението на самата пенсия ще е с 0.4% за всеки недостигащ месец. По-ниският размер на дохода за старост обаче ще остане до края на живота и така в дългосрочен план може да се очаква разходите за пенсии на хората, навършили пенсионна възраст, да намалее малко.

Към общата сметка за нужните допълнително пари догодина се добавят и още 1.7 млн. лв., ако се спре ръстът на възрастта и стажът за пенсиониране на учителите.

Швейцарско правило догодина

Сред обещанията в предизборната платформа на БСП е и връщането на швейцарското правило, според което пенсиите се осъвременяват всяка година според нарастването на осигурителния доход и инфлацията. През април те бяха увеличени само за да покрият натрупаната инфлация, а дълго време кабинетът на ГЕРБ ги беше замразил. Връщането на швейцарското правило ще струва 54 млн. лв. догодина, а през 2060 г. сумата набъбва до 3.8 млрд. лв. (виж графиката).

✓ Укриването на осигуровки няма да се криминализира

Партиите от управляващата коалиция отхвърлиха предложението на ГЕРБ

Управляващата коалиция отхвърли в парламента предложението на ГЕРБ да се криминализира укриването на осигурителни задължения и наказанията за това да включват дори и затвор. Това стана още на първо четене на предложените промени в Наказателния кодекс (НК), като дебатът продължи два дни. По време на дебатите управляващите и опозицията взаимно се обвиняваха, че решават проблемите по грешен начин.

От една страна, ГЕРБ заявиха, че кризата принуждава все повече компании да укриват осигурителни задължения и от това държавата търпи щети. За да се противодейства на тези престъпления, от ГЕРБ предложиха в НК да се заложат специални текстове, които предвиждат същите наказания за укриването на осигуровки, каквито са в сила и за данъчните престъпления. Те са затвор до шест години при размер на нарушението над 3 хил. лв. и затвор до 8 години, ако щетата за държавата е над 12 хил. лв.

Къде беше спорът

"В Наказателния кодекс в края на 90-те се прокрадва инкриминирането на укриването на данъците. Ние се опитваме да изравним тези публични плащания - осигуровките като статут и отговорност за гражданите. След като законодателят е решил, че укриването на данъци е опасно за обществото и го е издигнал до статут на престъпление, социалните осигуровки по-малък проблем ли са, за функционирането на социалната държава, или по-голям", попита от парламентарната трибуна депутатът от ГЕРБ Владислав горанов.

Лично председателят на парламента Михаил Миков аргументира противопоставянето на управляващите и обяви, че инициативата е безполезна. "Предложение с много висок популистски заряд, но без никакъв резултат. Това е почти същото като отменените от Конституционния съд разпоредби, които предвиждаха да се наказват работещите за това, че нямат трудови договори. Очевидно вносителите на законопроекта не познават член 311", каза той и цитира разпоредбата, която предвижда затвор до пет години при съставянето на документ с невярно съдържание.

Въпросната норма предвижда като най-тежко наказание затвор за срок от пет години, докато предложенията на ГЕРБ предвиждат лишаването на свобода да е обвързано с размера на укриването и така максималният срок на лишаване от свобода може да стигне осем години.

Какво ГЕРБ искаха да стане наказуемо

Идеята на ГЕРБ беше да се наказват длъжностните лица, които съставят ведомости с фалишва информация, и така се декларират по-ниски от реалните доходи. Укриването на информация, подправянето на документи, които помагат на фирмите да пестят осигурителни разходи също трябва да се наказва. Ако задълженията, за които е било доказано, че са укривани, се внесат преди да приключи наказателното производство, наказанията пък трябва да се намалят съответно на две и на три години затвор.

Така подготвени текстовете обаче стоварват цялата вина върху счетоводителите и администрацията, която обработва документацията на работещите, без да предвижда разследване и наказание за мениджърите и собствениците на компаниите, които укриват осигуровки. Също така изрично е записано, че работниците не носят отговорност, ако се докаже, че работодателят им ги е осигурявал на по-нисък от реалния доход.

economynews.bg

✓ Външна търговия за 2012 г. финални данни

През 2012 г. са изнесени стоки за 40.6 млрд. лв. и спрямо 2011 г. износът се увеличава с 2.5%. В сравнение със съответния месец на предходната година най-голям ръст се наблюдава при износа през май - с 11.1%, а най-голям спад през януари - с 8.0%.

Внесените стоки (по цени CIF) през 2012 г. са за 49.8 млрд. лв., или с 8.8% повече от предходната година. През 2012 г. в сравнение със съответния месец на 2011 г. най-голям ръст при вноса се наблюдава през май - с 21.7%, а спад се отчита през септември (с 3.3%) и декември (с 2.1%). Тенденцията вносът да е по-голям от износа се запазва и през 2012 година. Външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) е отрицателно през 2012 г. и е в размер на 9.2 млрд. лв., което е с 3.0 млрд. лв. повече от салдото за 2011 г. По цени FOB/FOB (след елиминирани разходите за транспорт и застраховки при внос на стоки) отрицателното салдо за 2012 г. е на стойност 6.8 млрд. лева.

Износът на България, разпределен според Стандартната външнотърговска класификация, показва, че през 2012 г. в сравнение с 2011 г. са изнесени повече стоки в преобладаващата част от секторите. Най-голям ръст се наблюдава при износа на „Минерални горива, масла и подобни продукти“ (23.7%). Най-голям спад (10.4%) се наблюдава при износа от сектор „Необработени сурови материали, негодни за консумация (изкл. горивата)“.

При вноса най-голям ръст е отчетен в секторите „Минерални горива, масла и подобни продукти“ (17.9%) и „Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход“ (15.8%). Спад се наблюдава при вноса от сектор „Необработени сурови материали, негодни за консумация (изкл. горивата)“ (3.1%).

Търговия на България с ЕС

През 2012 г. износът на България за страните от ЕС намалява с 3.5% спрямо предходната година и е в размер на 23.8 млрд. лв. Основни търговски партньори на България са Германия, Италия, Румъния, Гърция, Франция, Белгия и Испания, които формират 75.6% от износа за ЕС.

Вносът на България от страните от ЕС за 2012 г. се увеличава със 7.4% спрямо предходната година и е на стойност 29.2 млрд. лева. Най-голям е стойностният обем на стоките, внесени от Германия, Италия, Румъния, Гърция и Испания. Външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) на България със страните от ЕС е отрицателно и е в размер на 5.4 млрд. лв. за 2012 г. Износът на България за ЕС, разпределен според Стандартната външнотърговска класификация, показва, че през 2012 г. в сравнение с 2011 г. най-голямо е увеличението от сектор „Минерални горива, масла и подобни продукти“

(22.1%).

Най-голям ръст при вноса от ЕС се наблюдава също в сектор „Минерални горива, масла и подобни продукти“ (42.4%).

Търговия на България с трети страни

През 2012 г. износът на България за трети страни се увеличава с 12.4% спрямо предходната година и е на стойност 16.8 млрд. лв. Основни търговски партньори на България са Турция, Гибралтар, Китай, Руската федерация и Сърбия, които формират 49.8% от износа за трети страни.

Вносът на България от трети страни за 2012 г. се увеличава с 10.7% спрямо предходната година и е в размер на 20.6 млрд. лв. Най-голям е стойностният обем на стоките, внесени от Руската федерация, Турция, Китай и Украйна.

Външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) на България с трети страни е отрицателно и е на стойност 3.8 млрд. лв. за 2012 г.